

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Marc Ajenjo Cosp

Correu electrònic: marc.ajenjo@uab.cat

Equip docent

(Extern) A partir de l'1 de setembre la responsable de l'assignatura serà la Roberta Rutigliano. Per qualsevol incidència podeu escriure a roberta.rutigliano@ehu.eus

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana haver cursat amb suficiència l'assignatura de Metodologia i Disseny del primer curs del grau.

Objectius

L'assignatura constitueix un curs d'introducció als mètodes i tècniques de producció (recollida) i anàlisi bàsica de dades centrada en una perspectiva metodològica quantitativa. L'objectiu principal és oferir a l'alumnat la informació i la capacitat d'aplicació dels principals mètodes i tècniques de producció i d'anàlisi de dades quantitatives en el camp de la sociologia.

En concret, amb l'assignatura es pretén que l'alumnat construeixi els seu aprenentatge en base a:

- El coneixement i comprensió dels conceptes associats al procés d'investigació en ciències socials des d'una perspectiva distributiva o quantitativa, des de la construcció de l'objecte d'estudi, la recollida-producció de les dades i l'anàlisi estadística d'aquestes.
- Començar a adquirir la capacitat de concebre i planificar un procés d'investigació complet, en particular, el que es deriva d'una investigació per enquesta.
- La capacitat d'aplicació, a través d'un exercici real de treball empíric, dels instruments tècnics necessaris per a la mesura dels conceptes sociològics mitjançant un qüestionari: construcció del qüestionari, delimitació de la mostra estadística, desenvolupament del treball de camp, preparació i anàlisi bàsica de dades obtingudes.
- Saber utilitzar de forma bàsica i instrumental programari estadístic per a la introducció i identificació de les dades d'enquesta, la seva transformació i l'anàlisi estadística univariable (RStudio).

- Saber interpretar els resultats estadístics d'una anàlisi de dades des d'un punt de vista tècnic i substantiu d'acord amb el model teòric i metodològic construït.
- La capacitat bàsica d'avaluar la validesa i la fiabilitat dels resultats d'un estudi per enquesta i argumentar de forma crítica les seves limitacions i la seva capacitat de comprovació d'hipòtesis teòriques.

L'assignatura dona continuïtat a l'itinerari de mètodes i tècniques. D'una banda és una continuació de Metodologia i Disseny de primer curs, en què es presenta la metodologia i la lògica del procés d'investigació en ciències socials. D'altra banda és un curs que s'imparteix de forma paral·lela a l'assignatura de metodologia qualitativa, i ambdues són l'antesala de l'assignatura de Mètodes d'Anàlisi del segon semestre.

Competències

- Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en un tema concret.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Definir conceptes d'anàlisi.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
7. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
8. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
9. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
10. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
11. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
12. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
13. Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.
14. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.
15. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
16. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
17. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.
18. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.
19. Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.

20. Utilitzar els instruments estadístics univariats.

Continguts

Part I. La producció de dades

Tema 1. Introducció a la perspectiva metodològica quantitativa

Tema 2. L'enquesta

2.1. Del model d'anàlisi a l'operativització dels conceptes

2.1.1. Model d'anàlisi i disseny d'anàlisi

2.1.2. Procés d'investigació i etapes del mètode de l'enquesta

2.1.3. Operativització dels conceptes

2.1.4. La mesura. Concepte i tipus de mesura. Validesa i fiabilitat

2.2. Característiques generals de la investigació per enquesta

2.2.1. Definició i trets característics de l'enquesta

2.2.2. Tipus d'enquestes

2.2.3. El disseny de la mostra

2.3. La construcció del qüestionari: el context de l'enunciat

2.3.1. Tipus de preguntes

2.3.2. La formulació de les preguntes

2.3.3. Construcció d'escales

2.3.4. Organització del qüestionari: preguntes i discurs

2.4. Aplicació del qüestionari

2.4.1. Context de l'enunciació: situació social i contracte comunicatiu

2.4.2. El treball de camp: organització i planificació

2.5. Registre de la informació

2.5.1. La dada i la matriu de dades. Unitats i variables

2.5.2. La codificació i el registre de les dades

2.5.3 Identificació de les dades en suport informàtic

Part II. L'anàlisi de les dades

Tema 3. Estadística descriptiva d'una variable

3.1. L'anàlisi de dades estadístiques

3.1.1. L'estadística a les Ciències Socials: estadística descriptiva i inferencial

3.1.2. Representació gràfica: sistemes de referència al pla, funcions lineals-equació d'una recta, altres funcions

3.2. Estadística descriptiva d'una variable

3.2.1. Distribucions de freqüències

3.2.2. Representacions gràfiques de variables qualitatives i quantitatives

3.2.3. Les característiques de posició central i no central

3.2.4. Les característiques de dispersió

3.2.5. Les característiques de forma

3.2.6. Anàlisi exploratòria de dades

Tema 4. Preparació de les dades per a l'anàlisi

4.1. Control i verificació de les dades

4.2. Transformació de variables

4.2.1. Recodificació de variables

4.2.2. Transformacions de variables: posició i dispersió. Puntuacions tipificades

4.2.3. Generació de variables: tipologies, índexs, taxes

Tema 5. Estadística inferencial

5.1. Mostra i població. Mostreig aleatori

5.2. Distribucions estadístiques: la distribució Normal, t-de Student

5.3. Paràmetres i estadístics: estimacions puntuals i per intervals

5.4. Interval de confiança per a la mitjana i la proporció poblacionals

5.5. Introducció a la contrastació d'hipòtesis

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	26	1,04	3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20
Pràctiques a l'aula	26	1,04	3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals programades	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20
Tipus: Autònomes			
Lectures dels textos	30	1,2	7, 8, 11, 12, 15, 18, 20

Preparació individual de les proves escrites	30	1,2	4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 18, 20
Treball en equip	30	1,2	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20

El curs es planteja amb una dinàmica d'ensenyament i aprenentatge continuada, el que implica el seguiment dels ritmes del curs i dels diversos continguts que s'han dissenyat d'acord amb les diferents activitats lectives programades.

Els continguts de la matèria tenen un fil conductor lligat al procés d'investigació i, per tant, la continuïtat de l'aprenentatge es justifica per la incorporació progressiva de conceptes i d'instruments, així com per la resolució de problemes i qüestions, que es basen en l'assimilació i en la pràctica de cada tema de l'assignatura.

Atès que l'objectiu de la formació és que l'alumnat aprengui a investigar en sociologia des d'una perspectiva quantitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura resulten de la combinació de sessions expositives amb exercicis de resolució de problemes i pràctiques a l'aula que permetin aplicar els conceptes adquirits, així com tutories de seguiment i treball autònom.

En aquest sentit, el contingut teòric i el contingut pràctic tenen, en aquesta assignatura, el mateix valor, de manera que el nombre de sessions s'ha dividit en parts iguals, entre teoria i pràctica, qüestió que també es reflecteix en l'avaluació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis pràctics de seguiment	5 %	0	0	2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 20
Part I. Treball de recerca en grup	25 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Part II. Treball de recerca en grup	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Prova escrita	50 %	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

A grans trets l'assignatura s'avalua a partir de tres elements, el seguiment de l'assignatura (5%), el treball en grup (45%) i una prova escrita (50%).

Treball en grup

Els treballs de recerca es faran en grups de 4-5 persones i tindran dues parts: treball sobre la producció de dades (25%) i treball d'anàlisi de dades (20%).

L'objectiu del treball de producció de dades és, a partir d'una pregunta de recerca, generar un qüestionari per enquesta que sigui capaç de donar resposta a la pregunta plantejada. Aquest primer treball es lliurarà, aproximadament, a meitat de curs.

Quant al treball d'anàlisi, caldrà recollir les dades del mateix qüestionari, i fer una primera anàlisi univariable de les dades: anàlisi exploratòria, descriptiva i inferencial.

Per aprovar el treball en grup cal un mínim de 5 punts en cadascun dels dos lliuraments. Els treballs que no arribin a 5 es podran repetir. Si després de la repetició encara no estan aprovats, quedarà l'assignatura suspesa.

Prova escrita

Tot i que hi ha una única prova escrita, en aquesta es diferenciarien les dues parts del curs, producció i anàlisi de dades. Cadascuna d'aquestes parts tindrà el mateix pes en l'examen. Per superar la prova escrita cal, en cadascuna de les parts, treure un mínim de 4 i que la mitjana de les dues parts sigui superior als 5 punts.

En cas que no se superi aquesta prova, caldrà fer l'examen de recuperació.

Exercicis pràctics de seguiment

Durant el semestre es demanarà el lliurament de diferents exercicis pràctics. Aquests tant es poden demanar a les sessions, com requerir d'un treball fet fora de l'aula.

Tot i que aquests exercicis pràctics no es poden recuperar, es tindran en compte circumstàncies excepcionals i justificades, sobretot en el cas que aquests exercicis es facin a l'aula.

Consideració d'estudiants no avaluables

Es consideraran estudiants no avaluables aquells que no hagin realitzat cap dels dos primers elements de l'avaluació, ni la prova escrita ni el treball en grup.

Sobre plagi als treball acadèmics o proves escrites:

Us recordem que, en el moment de signar la vostra matrícula us vau comprometre en el següent sentit: "DECLARO que la Universitat Autònoma de Barcelona m'ha informat que (...) El plagi és l'acte de divulgar, publicar o reproduir una obra o part d'aquesta en nom d'un/a autor/a diferent de l'autèntic/a, fet que suposa una apropiació de les idees creades per una altra persona sense fer un reconeixement explícit del seu origen. Aquesta apropiació implica una lesió del dret a la propietat intel·lectual d'aquesta persona que no estic autoritzat a fer en cap cas sigui quina sigui la circumstància: exàmens, treballs, pràctiques... Per tant, em COMPROMETO a respectar les disposicions normatives relatives als drets de la propietat intel·lectual en relació amb l'activitat docent i/o de recerca realitzada per la UAB en els estudis que estic cursant."

En cas de detectar-se plagi l'avaluació de la prova, examen, treball individual o de grup serà 0.

Ús de la Intel·ligència Artificial

Per a aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos, les traduccions i com a recolzament en la utilització del paquet RStudio.

L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Sobre alumnat amb dificultats lingüístiques (Acord Facultat Abril 2024).

A les respostes als exàmens i lliuraments avaluables s'accepta únicament l'ús del català, castellà o anglès (llengües de treball de la Facultat).

No es permet l'ús de dispositius electrònics per fer els exàmens, excepte en 2 casos justificats: matriculació d'assignatures fora del programa de Grau (ERASMUS), o adaptacions PIUNE.

Bibliografia

Bibliografía principal:

López-Roldán, P.; Fachelli, S. (2015). *Metodología de la investigación social cuantitativa*. Bellaterra (Barcelona): Dipòsit Digital de Documents, Universitat Autònoma de Barcelona. 1a. edición.
<http://ddd.uab.cat/record/129382>

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...), programació i la resta d'informació de l'assignatura al *Campus Virtual*.

Bibliografía complementària:

Azofra, M. J. (1999) *Cuestionarios*. Madrid: CIS. Cuadernos metodológicos, 26. [Descarga gratuita en la web del CIS]

Bardina, X.; Farré, M.; López-Roldán, P. (2005). *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2: Descriptiva i exploratòria bivariant*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 166.

Cea D'ancona, M. A. (1998) *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

Cea D'ancona, M. A. (2004). *Métodos de encuesta. Teoría y práctica, errores y mejora*. Madrid: Síntesis.

Domínguez, M.; Simó, M. (2003). *Tècniques d'Investigació Social Quantitatives*. Edicions de la Universitat de Barcelona. Col·lecció Metodologia, 13.

Farré, M. (2005). *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1: Descriptiva i exploratòria univariant*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 162.

García Ferrando, M. (1994) *Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología*. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.

Llaudet, Elena; Kosuke, Imai (1997) *Data analysis for social science: a friendly and practical introduction*. Princeton: Princeton University Press

López-Roldán, P. (2015). *Recursos per a la investigació social*. Dipòsit Digital de Documents. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. <http://ddd.uab.cat/record/89349> | <http://pagines.uab.cat/plopez>

Quivy, R.; Campenhoudt, L. Van (1997) *Manual de Recerca en Ciències Socials*. Barcelona: Herder.

Rial, A.; Varela, J.; Rojas, A. J. (2001). *Depuración y análisis preliminares de datos en SPSS. Sistemas informatizados para la investigación del comportamiento*. Madrid: RA-MA.

Rojas, A. J.; Fernández, S.; Pérez, C. (1998). *Investigar mediante encuestas. Fundamentos teóricos y aspectos prácticos*. Madrid: Síntesis.

Sánchez Carrión, J. J. (1999). *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid: Alianza. Manuales 055.

Programari

Processador de documents: LibreOffice Writer, o Microsoft-WORD

Suport a presentacions: LibreOffice Impress, o Microsoft-POWERPOINT

Full de càlcul: Microsoft-EXCEL

Transformació i Anàlisi de dades quantitatives: RStudio

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	51	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda